

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

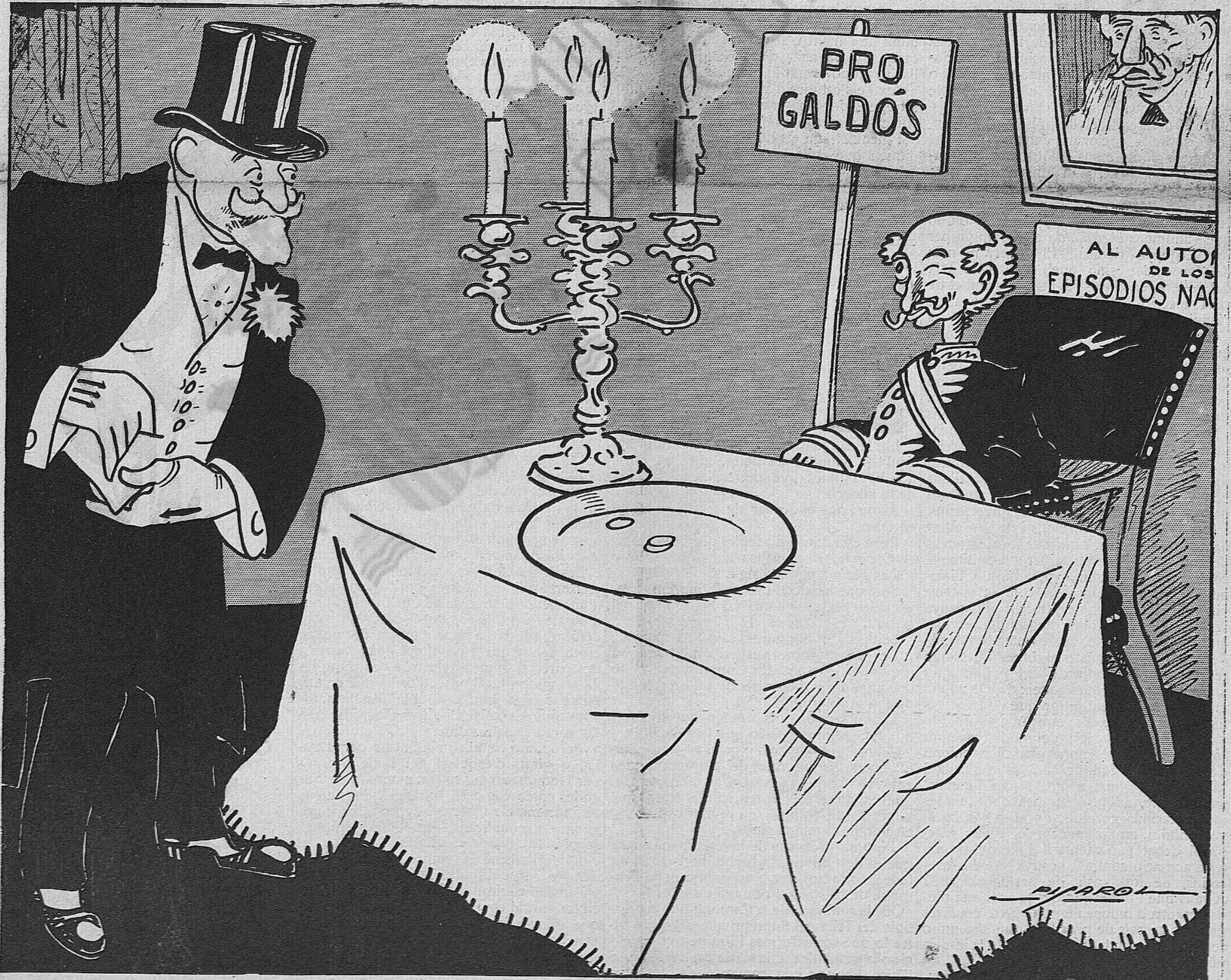
AQUEST NÚMERO 10 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

SUSCRIPCIÓ NACIONAL

En Maura.—Jo hi posaré trenta cèntims, però a condició de que don Benet no escrigui cap episodi sobres lo de 1909...

La separació de poders

COINCIDENCIES eloqüents: mentres a França dos ex-presidents de Consell, MM. Monis i Caillaux, han vist caure sobre llurs persones una pública reprensió parlamentària i ciutadana, per haver fet pressió sobre els tribunals de justícia amb el sol fi d'entretenir algun temps un procés, a Espanya, sense escàndol de ningú, s'ha parlat de pressions indirectes exercides pel poder executiu sobre el Tribunal Suprem a fi d'atenuar els rigors exemplars en el judici de les actes sospitoses. I ha tornat a presentar-se aqueixa insinuació: ¿No seria millor que fos la Cambra mateixa, qui, en vista de la prova, decidís sobre la legalitat de les actes?

El meu parer, en aqueix punt, és que si el poder *judicial* té una perfecta independència, a ell li pertany exclusivament el *judici* sobre l'autenticitat de les representacions legislatives, com ja li pertany en els escrutinis, la proclamació dels electes. El Congrés no pot judicar abans d'estar plenament constituït, perquè no és encara un poder, sinó una col·lectivitat amorfa; i fins i tot si està constituït, seria en certa manera jutge i part per a resoldre en aqueix cas concret, perquè les majories se decidirien, naturalment, en favor propi.

Però no és aqueix punt el que volia tractar avui.—El cas Caillaux-Monis representa, contra lo que voldrien certes indoctes animositats clericals, una honra i una prova de puresa per a França. Comparem aqueixa depuració política amb les habituals i sabudes corrupteles de la política espanyola, amb les intrusions del poder executiu sobre els altres dos, i amb les usurpacions de poder exercides sobre els tres poders per entitats qui no tenen cap representació constitucional. ¿S'ha vist mai, aquí, una sanció legal o pública efectuada contra algun culpable d'aqueixes invasions? ¿S'ha vist, tant sols, caure el descredit, el desprestigi, l'inhabilitació, sobre els funcionaris culpables?

Vegem alguns casos d'aquell abús de funcions del poder executiu, abús que podríem anomenar *governatisme*, a la manera que s'ha dit *clericalisme* a l'intrusió de l'Església en la política: ¿Hi hauria cap país on lo que s'anomena *encasillado* no fos tingut per una vergonya nacional? El govern no neix del Parlament, sinó que'l Parlament neix del govern, en el nostre país. El resultat de cada elecció legislativa és una prova de l'infinita coacció governamental sobre les Corts encara no nascudes, sobre les Corts que'l mateix poder executiu engendra a la seva consemblança, com un autòmatà per a dissimular la sobirania dels governs, que no poden ésser sobirans, segons la Constitució. Però lo pitjor és que tots els ciutadans viuen sobre una insinceritat, sobre una mentida. En la vida externa, oficial, aparent, parlen de les Corts com si efectivament fossen una entitat sobirana, nascuda d'una voluntat positiva dels espanyols, i no d'una passiva acceptació dels candidats governatius, a l'atzar de les combinacions i de les alternatives ministerials. I quan se formen nuclis de població ja habilitada per a la sobirania, com Catalunya, com alguna rara i disseminada població conscient, com la mateixa vila de Madrid, aquests nuclis d'Espanya se'lecte i viva es troben ofegats pel servilisme governatiu de les representacions degudes a la pressió ministerial, investidores que representen una abdicació del poble, i no una sobirania.—¿No és aqueix delictu polític un abús infinitament pitjor que'l que descalifica avui a dos ex-ministres francesos?

Passem a l'influència del poder executiu sobre'l judicial. Lector: quan t'has enterat de la culpa d'aquests senyors Caillaux i Monis, ¿t'ha sonat a cosa nova, inaudita, mai presenciada? ¿No has sentit mai, en les murmuracions corrents, en el ressò de la veu pública, en l'insinuació dels diaris, en el propi debat parlamentari, entaular la mateixa acusació contra'ls nostres poders executius, de tota casta de partits turnants? ¿Creus que'l poder judicial té avui una plena garantia d'independència? ¿No coneixes governs acusats de procurar que s'atenui o accentui, a voluntat, les normes de la justícia pública?

I en altres graus de justícia, en els concursos públics, oposicions, exercicis, com-

petencies, examens, ¿ignores les trames subtils i poderoses d'aqueixa potència secreta de la nostra vida social de *recomanació*?

¿Quantes vegades haurem pronunciat la paraula *caciquisme*, com una de les malures més intenses del nostre cos polític? El caciquisme no seria res si no representés un altre poder, secret, il·legal, subreptic, sobreposat fins al mateix poder executiu; no seria res si no pogués graduar a son pler les concessions, les gracies, les persecucions, les recompenses?

L'equilibri dels tres poders públics és, en la ciutadania d'avui, el *bill de test* de la civilització, l'índex revelador de la llibertat.

GABRIEL ALOMAR

Amor de mare

UN episodi de la vida de Santa Lluïsa de Chantal, l'amiga de San Francisco de Sales.

«La noble dama havia tingut, del marit mort a la guerra, alguns fills, el més petit dels quals comptava tretze anys.

«Aleshores fou quan la Lluïsa, tan piadosa i tan catòlica, decidí abandonar la família per a retirar-se a un convent.

«El dia d'anar-se'n hi, en el moment de sortir de casa, el fill, adolorit, desesperat, eixí al brancal de la porta i es llençà als seus peus.

«—Mare!... Mare!—crià, plorant.—No'm deixis!... Si te'n vas, hauràs de passar per damunt del meu cos; hauràs de trepitjar-me!...

«Tranquilament, fredament, la piadosa mare va fer una camallada passant per damunt de l'infant i, sense ni tan sols girar la cara, se'n va anar d'aquella desventurada llar per a no tornar-hi mai més».

Això els catòlics d'avui ho comenten i ho retreuen com una gran cosa; com un acte edificant d'exemple religiós.

I mentres tant els mateixos catòlics prediquen que «sols la religió defensa l'integritat d'aqueixes santes institucions que tenen per nom amor i família».

Farsa, farsa, farsa!

Palla i sempre palla

ALTRE cop tenim obertes les Corts.

Tot passa, an aquest món, fins les vacances dels diputats. Ja hauran vist que ara van decidits a fer feina.

La feina, emperò, l'ha feta el Suprem, anul·lant vintidugues actes, entre les quals n'hi ha algunes que perteneixen a senyors de la majoria.

Això sí que és acabar de fer la guitza an en Dato.

Prou escarransit d'adeptes que anava, dins el Congrés, i no manca sinó que li posin trabes per a l'ingrés d'alguns.

Sort que les decisions del Suprem, irrevocables per a tot-hom, no ho són pas pel govern.

Sempre'ns sangrem en salut, a Espanya. Per de prompte s'està discutint aqueixa important qüestió: «El Congrés deu o no deu acatar els dictàmens de les actes informades pel Suprem?».

I, com sempre, uns opinen que sí, altres que no, i alguns opinen que tant els hi fa.

A nosaltres—pobres ingenuos!—ens sembla que si els informes del Suprem poden anul·lar-se per una votació de la majoria, el Suprem no serveix de res, i tot el temps que esmersi l'alt tribunal, en revisar expedients electorals, és temps perdut.

Però els prohoms de la política nacional, quefes dels diferents grupets parlamentaris, tenen, entre tant, una bona excusa per a llençar-se de bell nou a discussions estèrils.

Què la sobirania de la Cambra; què'ls prestigis del Tribunal Suprem; què *distingos* entre lo que són informes i lo que són sentències; la gramàtica i la retòrica, la lògica i l'ètica, l'honor i la conveniència, tot això s'ha de discutir detingudament, i tot això es

discutirà, encara que'l mateix Vesubi aparegués vomitant foc a la *Puerta del Sol*.

Res del món té tanta transcendència com averiguar lo que han dit sobre aqueixa qüestió i lo que opinen i han opinat en Canalejas, en Moret, en Maura, i altres.

En Dato vol que, quan el Suprem vagi errat, se li pugui esmenar la plana; (això també ho voldrien, naturalment, molts particulars que perden plets), en Romanones sosté que'l Suprem no's pot equivocar i que, si s'equivoca, és com si no s'equivocqués. No hi hà pas dubte que algun altre sostindrà un criteri entre-mig, o qualsevol absurditat, per a donar mostres de legislador ardit o de polemista formidable, títuls que a Espanya són força envejats.

En fi, el president del Consell de ministres ha expressat fidelment la seva opinió. «El Congrés—ha dit—no pot comprometre's, per endavant, a votar tots els dictàmens, encara que està disposat a rendir-se a l'evidència.

Això és parlar en plata. Ell ha vingut a dir: «el Congrés farà lo que li sembli, segons quin sigui el diputat que's quedi en terra».

I prou, lector meu, que'ls pares de la patria estàn batent per la palla, ja ho sabs tu de molts anys.

Fins que nosaltres arpleguem la força i el fuet, la batuda no marxarà com cal.

X. X.

Perquè?

Onegi a tots els vents bandera blanca, baixi de tots els cels el ram sagrat; prou guerra, prou dolors, la Pau ens manca després dels rius de sang que havem vessat.

Prou temps perdut i fum, i plom, i vides, prou llàgrimes de mare i salts del cor; prou relats oficials d'accions *lluhides* amb un bon tant per cent de similor.

Si el poble aparta el monstre de la guerra i les planes de creus són un eric, i plora els fills quan dòcil els enterra, i gruny dissimulant espantadig, ¿perquè, poguent com pot, no deixa caure la seva mà de bronzo feta puny, tornant pols el castell on van a raure quins viuen de la guerra... d'un troç lluny?

J. COSTA POMÉS

Un bon exemple

ES coses clericals ens fan fer panxons de riure i expremem constantment l'ingeni per a burlar-nos de les seves cerimonies arcaïques, dels seus inferns de guardarropia i dels seus miracles xavacans.

Les coses clericals ens fastiguen i girem la vista, asquejats, quan veïem els seus bruts i les robes llores dels que fan vot de pobresa i porqueria; sentim invencible repugnància a la pudor de cera verge i de vella beata; ens remou el ventre l'espectacle d'un aplec místic amarat d'encens i de vi de quinze.

Les coses clericals ens indignen i sentim créixer l'odi en nostres cors quan sabem d'una herència arrencada a una família honrada, de carn i òssos, per a bastir un palau dedicat a una sagrada família de pedra; cloem rabiosament els punys quan veïem a uns pares d'ànimes armar de browning les mans ignocentes d'una quitxalla mal criada; l'ira ens cega contemplant la manera hipòcrita com ens xuclen nostres llibertats, nostra honra i nostres diners.

Però, amb els ulls mig tancats per la riulla, o girats d'esquena pel fàstic, o cegos per l'indignació, no veïem, naturalment, que en les coses clericals, mirades serenament, hi tindriem, els lliberals—i força, especialment, els republicans,—un bon exemple a seguir.

El clericalisme és sempre un, sense dissidències, sense disputes, sense estúpides divisions; el clericalisme va de dret, sense vacil·lacions, al compliment del seu programa, que s'enclou en dos objectius: agavellar lo material i dominar lo espiritual; el clericalisme no té més capelletes que les que fan de ratera, ni més sants que'ls inofensius de fusta; el clericalisme podrà equivocar alguna

vegada la punteria; però mai, a grat-scient, tira pedres a la seva teulada.

Si els republicans seguissim aquest heremós exemple, ofegant les nostres divisions, anant de dret i toçudament a un fi determinat, destruint idols de casinet i gastant les energies exclusivament contra'ls enemics, la nostra acció fóra feconda, i el clericalisme, malgrat la seva traça i els seus medis, aniria de reculada.

Però nosaltres, descreguts i republicans, sentim un veritable fanatisme pel rei que portem al cos.

DELFI ROSELLA

Escola d'inquisidors

COM a divertiment de Setmana Santa, els nois de la Casa de Caritat varen cremar un maniquí de palla que representava l'imatge de Judes Iscariot.

L'acció ha produït una protesta, formulada per alguns regidors, en la sessió municipal passada, per la qual nosaltres ens n'hem enterat.

Suposem, o millor dit, n'estem segurs, que l'idea de cremar a Judes no va eixir del

Esclat primaveral

Veritat és que d'un test com aquest no'n podia sortir altra cosa.

cervell dels pobres asilats. Ells no estan pas fets a que'ls hi donguin gust en qüestió de divertiments. Accepten, regositjats, els que'ls hi proposen, i s'abstenen de tota iniciativa.

A primera vista sembla que res de mal hi hà en cremar a un ninot de palla representant al traïdor que's vengué a Jesús per trenta diners. Un cervell de monja, o de capellà rural que maleix les cuques de les cols, de bona fè, i martiritza les rates-pinyades, pot inventar maneres de jugar pitjors.

Mes en plena ciutat civilitzada, en ple regnat de la pedagogia moderna, aquí on hi hà mil maneres de fer passar una bona estona a la mainada, no's comprèn com se recorreix a un simulat aute de fè, per a rejoïr a uns tristos desamparats.

El terrible i estult senyor que tingué tal pensada devia ésser un mala-ànima, capaç d'ensinestrar en botxineries a tota una col·lectivitat d'ignocents.

Aneu a saber quina fou la seva intenció veritable.

Quan els savis de l'església discuteixen encara si el pobre Judes es penedí de la seva malifeta, en els últims instants de la seva vida, ell falla i el fa cremar per uns nois abandonats a la Beneficència pública.

Es possible que tracti d'inculcar un saludable esperit de venjança cristiana als tendres cors dels orfes. Una mena de *boy-scoutisme* providencial que serveixi, temps a venir, per a castigar als pecadors de totes categories, desde l'heretge més tremendo al que promiscuà durant la Quaresma.

Cert que no és pas lo mateix cremar palla de la marfega que carn de persona, ni a Judes mort fa segles, que a qualsevol lliurepensador viu; més sempre cal un gros entrenament per a realitzar proeses.

Els matadors de porcs no s'atrevirien a socarrimar a un home, perque un home no té la forma d'un porc, i l'aprensió entra pels ulls.

En canvi, si a quatre anys avesen a un nin a encendre maniquís de palla, de tamany natural, arribarà als vint que rostirà els cadavres amb una angelical tranquil·litat, i de rostir a una persona morta a rostir una persona viva, no hi va més que una temporada de pràctica.

El Judes de la Casa de Caritat, demà, podria, sense canviar sensiblement de forma, convertir-se en un personatge actual, i els nois el cremarien amb la mateixa joia i amb la mateixa satisfacció del que realitza una acció justa i premiable. I vindria dia que, a copia de repetir aqueix divertiment, agafarien a qualsevol pervers anti-clerical, men-

tres no s'hi tornés, i l'encendrien com a un sac de palla. Devinguts grans, ni el tornar-s'hi els faria por.

Heus-aquí com l'acte dels asilats, aqueixa mena de cerimonia de Setmana Santa, que apar un passatemp, inventada aquest any per algun zelós jesuïta i permesa per la direcció d'aquella Santa Casa, pot ésser una iniciació terrible i paorosa al crim fanàtic.

Pobres orfes i desamparats, no més els mancava que, après del torment de viure en un llòbreg uniformisme, els possessin llevor de crueltat a l'ànima.

IGNOCENCI

Sistema enginyós

JA és sapigut que l'almirall Soulografiensky fou el gran reorganitzador de la marina russa.

Lo que pot-ser no és tant del domini públic és una mostra de l'admirable enginy del cèlebre almirall Soulografiensky, suficient per a remarcar la valentia d'aqueix perfecte home de guerra.

Era a la batalla de Tsou-Shima, en el moment més culminant de la terrible acció. Les bales de l'esquadra enemiga plovién al voltant del vaixell-almirall.

Ben amagadet dintre de la garita blindada, el gran Soulografiensky observava, amb l'ullera a les mans, tots els moviments dels barcos contraris.

Un oficial s'apropà i tot neguitós va dir, fent el saludo:

—Almirall!

—Què passa?

—Temo que l'esquadra japonesa no sofrirà cap mena de perill amb el nostre bombardeig.

—I això, per què?

—Perque'ls barcos de l'enemic són molt lluny i els nostres canons no allarguen gaire.

—Vols dir?

—Ficseu-vos-hi: una bala de les nostres, tot lo més, arriba a la meitat de la distancia que'ns separa del primer acuiraçat.

—Aleshores... és molt senzill.

—Què s'ha de fer, almirall?

—Què?... Que posin dues bales a cada canó.

J. COUTANCE

PUGÓ

Les faveres aquest any totes estan pugonades; prou floriren al seu temps tornant-se, de verdes, blanques, deixant cada flò al morir sa tabella primfilada.

Prest el negre del pugó se'n puja al cim de ses branques, abastant aponcellats els ulls com pinyes ufanes, prometedores del fruit que'l pagés tant esperava i esperaven els gurmets de les faves ofegades; sense cella qui les fa revellides i prosaiques.

Fan llàstima de mirar les mates arrencades amb un color malaltic, les fulles recargolant-se; sense fer rotllo a l'entorn botarudes, llargues vaines.

Hi són a milers de mils els insectes que les maten. Jo'ls diria capellans pel color de la sotana, jo'ls diria pops d'Estat per lo molt fort que s'hi arrapen.

A. COSTA I CENDRA

Els actes de Vilafranca

L reformisme ha entrat a Catalunya per l'hermós i fèrtil pla del Penadès. Aquells bons pagesos, fonament i fermament republicans, han escoltat amb simpatia l'hermosa paraula d'en Melquiades Alvarez, regoneixent instintivament que no és cosa de despreciar la llibertat, encara que s'ofereixi sense República, i que sempre és preferible a una República sense llibertat.

Els penadesencs són gent de bon sentit i estan ja avesats an aquestes transaccions que, sense perjudici de l'ideal a que's rendeix culte, reporten una positiva ventatja. Filles d'aquest esperit pràctic són les cinc consecutives victories que a Vilafranca ha obtingut el més treballador dels diputats de Catalunya i el més intensament liberal dels que's titulen—i en Zulueta encara se'n diu—republicans.

El Penadès era una terra deixada de la mà de Déu i revoltada per les rancunies dels

homes. En Zulueta hi ha portat la prosperitat i la pau, i avui, desde les dretes regionalistes a les esquerres federals, lluiten amb braó quan el caciquisme, sense alçar altra bandera que la del diner, pretent disputar al senyor Zulueta un acta tan honradament conquerida.

Per aquest motiu era inútil que en la darrera campanya electoral s'esgrimís contra'l senyor Zulueta l'argument de que ja no era republicà. Estem segurs que continuà essent-ho, encara que cregui convenient prescindir per ara de dir-s'ho, amb la confiança d'arrencar a les bones, de la monarquia, més llibertats que mai, vindran cridant «Visca la República!», amb les mans a la butxaca. Però en Zulueta, militi allà on sigui que'l seu patriotisme li aconselli, serà sempre l'home honrat i actiu que mantindrà la pau en el districte i treballarà fermament pels interessos agrícoles d'Espanya en general i per la riquesa del Penadès en particular. I pels mateixos motius que'ls no republicans l'han votat, essent republicà, els republicans el votarien si algun dia deixés d'ésser-ho.

Aquesta tolerancia per les conviccions agenes i aquest acert en distingir lo substancial de lo circumstancial, ha fet del Penadès la millor terra per a sembrar-hi el reformisme la seva llevor, i així s'explica el sorollós èxit obtingut per en Melquiades Alvarez amb son magnífic discurs del dilluns passat.

Al veure, després, l'entusiasta homenatge que totes les classes socials del Penadès dedicaven al seu diputat senyor Zulueta pensavem que si tots els districtes d'Espanya tinguessin l'acert en l'escullir i l'enteresa en el lluitar que té el districte de Vilafranca, no caldria esperar la llibertat de les bones disposicions d'una monarquia, sinó que se la sabria conquerir pacíficament el poble fruit-la en una gloriosa República.

JEPH DE JESPU

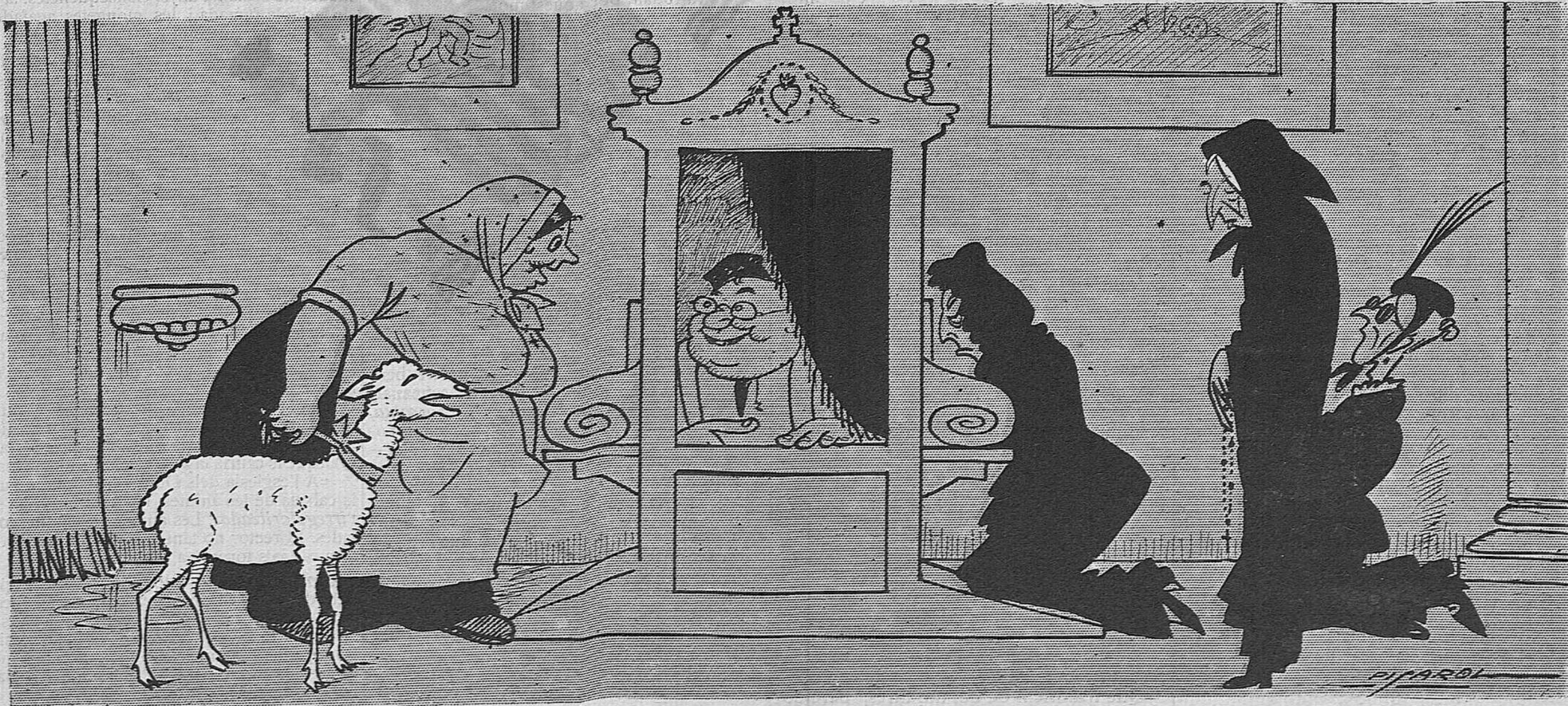
Obra nova JOSEP BURGAS

FLOR DE PICARDIA

VERSOS D'AMOR I DE PECAT

Un tomo luxosament imprès Una pta.

La Pasqua del senyor rector

—Mossèn Joan... Vol que vagi a pasturar una mica el bé?

—Sí, vés, engreixa'l forsa, que les meves ovelles no's poden aprofitar de tan seques.

DE POLÍTICA MADRILENYA

L'aliat usurer

BERTES les Corts, s'ha pogut veure confirmat el pacte que uneix als senyors Dato i comte de Romanones. La premsa d'oposició ha parlat en els darrers temps de l'existència d'un nou *pacto del Pardo* entre'ls dos capitosts. Tothom recordarà que'l *pacto del Pardo* fou un conveni entre en Cánovas i en Sagasta, contret amb ocasió de la mort del rei Alfons XII, pel qual se comprometien a ajudar-se mutuament en el Poder i a establir un rigorós torn de govern entre ells dos, ofegant així tot intent de nou partit dinàstic, i assegurant a la direcció de la política espanyola amb els aventatges que reporta la taula parada del pressupost. Doncs ara aquell conveni ha tingut una reproducció. Les proves de que existeix les tenim en les lloances que del famós i autèntic pacte del Pardo ha fet *La Epoca* i en l'ajuda que, ja desde les primeres sessions del Parlament ha prestat al senyor Dato el seu consoci comte de Romanones.

Però aquest és un home llest, amb la baixa llestesa dels qui no tenen sentit moral ni ideals de cap mena. Empleant termes vulgars, podem dir que'l senyor comte no bada mai. El senyor Dato, al contrari, bada algunes vegades. En Romanones, al donar la seva ajuda al govern, n'obté en canvi importantíssims beneficis per a ell i per a la seva gent. Es el cas d'un préstam horriblement usurari.

La situació precaria del ministeri posa la seva existència en mans del comte de Romanones. Com va dir en Melquiades Alvarez, davant dels periodistes, a Vilafranca del Penadès, en Dato no té al Congrés la majoria absoluta que li és necessària. No té més que uns 180 o 185 diputats adictes, de manera que li'n falten més d'una vintena per a tenir la meitat més un dels vots. En aquestes condicions, sols pot aguantar-se per l'auxili que amb els seus 80 diputats li concedeixi el comte. Aquest és arbitre dels esdeveniments polítics, i pot dictar al banc blau la seva voluntat.

Ja ho ha fet així amb ocasió del debat sobre'ls dictàmens d'actes emesos pel Suprem. En Dato, burxat per En Sánchez Guerra, intentava reventar els dictàmens d'anul·lació de l'alt Tribunal, que en la quasi totalitat perjudiquen a ministerials. Però en Romanones li ha posat el veto, exigint que'ls dictàmens fossin respectats. Si en Dato no hagués cedit i haguessin vingut votacions sobre les actes, en Romanones l'hauria abandonat i aquell hauria quedat en minoria.

El govern del senyor Dato viu de *prestado*, com diuen els castellans. I aquesta és una manera de viure molt trista i molt poc honorosa. Tota l'actuació governamental del ministeri està supeditada a les exigències usuaris del comte entremaliat, el qual fa el paper d'escanya-pobres. O d'escanya-ministres, que en aquest cas és igual.

LLIBERTAT!

Amo la libertad, ¿quién no ama al día?
NUÑEZ DE ARCE.

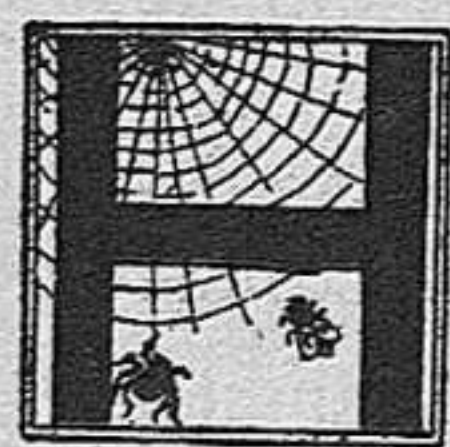
Llibertat, llibertat, paraula santa que murmuren els llavis amb accents de cívica pregària;
Llibertat, llibertat, gloriosa idea que's gronxa en els cervells dels homes que somnien en un pervindre més fecond per ells.
Oh, llibertat!, el teu nom té belles harmonies, que fan preveure a tothom que vindran millors dies; que vindran millors dies pels homes, que la vida serà més feliç, que cauràn les cadenes a troços, que'ls esclaus deixaràn de sofrir.
El teu nom és la bella esperança dels eterns explotats; el teu nom és la força que impulsa a lluitar.
Sols els pobles que creuen i esperen que tu regnis a la terra són els forts, perquè tu ets tot l'amor de la vida i la vida no és possible sense amor.
El teu nom, que té el misteri

de les màgiques sirenes, és una bella revelació, i al sentir-lo s'estremeixen els cors joves, com parlant-los de la dona que estimen amb passió. Aïmem-la tots, la llibertat, aïmem-la, fem-la la nostra esposa que sols així és hermosa la vida.

Oh, llibertat!, somni dels tristos i dels esclaus, obre els teus braços i reculle'ns com una mare an els seus fills. Tots t'estimem com una mare, tots volem viure al teu costat; oh, llibertat!, obre els teus braços, que tenim set de llibertat!

JOAN CASAS VILA

SONATA CCI

Ho dic en veritat, no's poden llegir els diaris. Si agafes *La Vanguardia* et fa l'efecte de que haguessis pujat al tramvia del Poble Nou i baixat al Cementiri Vell; obres *El Diluvio* i et trobes amb que no més hi ha anuncis de concerts, cines i planes, moltes planes parlant dels braus de Veragua, dels bous de Guadalest i dels ronyons d'en Vicens Pastor; t'entregues a *El Dia Gráfico*, i pitjor, els defectes d'*El Diluvio* i *La Vanguardia*, i, per amanir-ho, un seguit de bestieses que semblen fetes de pagó.

Deixant anar els diaris, us diré que he vist les colles de caramelles que tornaven de la muntanya; portaven a coll les culleres, forquilles i coltells, els quals sostenien uns grans ramells de taronges, semblants a pomes d'or. Marxaven marcant el pas, acompanyats per unes coplees tronades, compostes d'instruments vells i mal bufats.

No us diré que sigui una cosa admirable, aquest desfilat acompanyat dels nostres treballadors tornant del camp, carregats amb el boti que ofereixen les hortes i passejant-lo, plens d'urc, pels carrers més lluïts de la ciutat; però, certament, és molt més digne que'l gest d'esclau de la flamenqueria, carregant-se a coll un xicot bifi, garrell, mig boig, i passejant-lo pels carrers de la ciutat.

Ai, amics. Al nostre poble, Déu ens el dongui treballant cada dia, divertint-se a les muntanyes a les festes i tornant carregat de taronges o cireres d'arbós; àdhuc aixecant-se irat contra la burgesia, contra'ls clergues o contra la gent d'armes.

No'm volgueu pas fer creure que és ell, que és la nostra gent, la que aixeca a un fenomen per sobre del seu cap i li arrenca les borles daurades per a guardar-les com reliquies.

Endemés, sí, he llegit els discursos del canari d'Asturies i del passarell de Castelltersol, i per cert que m'han plagut l'un i l'altre. A l'un i a l'altre tant se'ls endona de les formes de govern; la qüestió, per l'un, és «Visca la llibertat!»—ai!—i per l'altre «Visca Catalunya!»—ai! ai!—l'un i l'altre són partidaris dels governs circumstancials; l'un i l'altre volen manar.

Per què no s'apunten, homes? Aquest govern ideal, reformista, autonomista, regenerador i circumstancial, si volguessin, els el donaria fet. Escoltin.

Presidència.—Emili Junoy, senador en plaza, i amb tots els mots del govern.

Governació.—Ferran Agulló. Gran elector de la «Lliga».

Foment.—Miró i Trempat. Foment de Obres i Construccions.

Estat.—Gabriel Maura.

Justícia.—No hi ha justícia.

Guerra.—No hi ha guerra, ni al Marroc.

Marina.—Se sembla massa a l'exèrcit, i tampoc n'hi ha.

Hisenda.—En Rochette.

President del Congrés.—L'Álvarez.

President del Senat.—L'Abadal.

Príncep de Catalunya.—L'Enric Prat.

Capità General del Principat.—En Francesc d'A. Cambó, *duque* de Castelltersol.

Que n'aniríem de bé, nosaltres; però sobre tot els altres.

—Enric, més beguda.

MORITZ VI

El Pare-nostre en llatí

UN rector de fòra es tornava ximple per fer apendre el *Pater noster* a un pastor que era molt dur de la closca.

Després de molt rumiar trobà, per fi, un sistema bastant original.

—Sabs què pots fer?—va dir-li.—Dóna, per nom, a cada un dels teus moltons, una de les paraules que formen el Pare-nostre. Per exemple: an aquest més gras li dius *Pater noster*; an aquest altre de la cua negra li dius *qui es in caelis*; an el tercer, aquell blanc, petitó, l'anomenes per *santificetur*; el quart se pot dir *nomen tuum*, etcètera. Vas donant a tots els moltons el nom que'ls hi correspongui; i, d'aquesta manera, cridant-los per ordre, arribaràs a sapiguer tota l'oració.

El pastor va prometre fer-ho així i, efectivament, abans de quinze dies ja sabia el *Pater noster* de memoria.

Un dia, el mossèn va trobar-lo que pastorava el remat.

—Hola, minyó!... Ja sabs el *Pater*?

—Sí, senyor. Ja'l sé tot; ja ho crec!

—Veiam, digue'l.

—*Pater noster, qui es in caelis, nomen tuum...*

—Alto!... T'has descuidat el *santificetur*.

—No me l'he descuidat, no, senyor rector... Es que l'altre dia el llop se me'l va menjar.

ADELÍ

DISBAUXES

Al meu estimat amic en Pere Sagué

En Pau Llonza, que era hereu d'una casa bastant rica, se trobà, de mica en mica, empenyat per tot arreu; perquè, sens poguer, tenia llotgeta al «Liceu», cavalls i automòbil; dava balls, i *querida* mantenia.

Tot lo qual representava un pressupost excessiu de gastos, quin gran passiu al més valent espantava.

Refractari al matrimoni, en distintes ocasions, va refusar proporcions d'augmentar son patrimoni, i acabada la disbauxa que l'ha fet tan desgraciat, ara, al veure's destronat de son reialme de Xauxa, va rodant per aquest món, com feia en Girona pobre, cercant part de lo que sobra en la fonda d'en «Simón».

Igual—ai, valgue'ns Sant Roc!—passarà a certa *pavana* que tingué terra a l'Havana i ara en vol tení al Marroc.

AGUILETA

A sigut denunciat nostre ben-volgut confrare, el setmanari *L'Esquella de la Torratxa*, per un dibuix bastant ignocentó—la veritat siga dita—publicat en el seu número de la setmana passada.

LA CAMPANA DE GRACIA, s'associa al dolor i a les molesties que pot causar-li el contratemps i, tot sentint l'encepegada, espera que'l senyor fiscal, depositant les seves ires, tornarà la fama de bona xicoteta a l'estimada *Esquella*, nostra germana petita.

Pintant aquarel·les don Antoni Maura, ha passat a Córdoba la Setmana Santa. Tant mateix és una verdadera llàstima que de sufragetes no'n tinguem a Espanya!

J. C. V.

Segons conten el diaris carques, a Pekín, (no al Pekín del Poble Nou, a l'altre, a l'autèntic), durant l'any passat, varen convertir-se al catolicisme bastants xinos.

Xinos al catolicisme? Són els que hi estan més en caràcter. Amb el temps, tots ho seràn de catòlics... Quan els catòlics d'aquí tots s'hauràn donat de baixa.

Parlant del nou bisbe, doctor Reig, de si era o no era realment viudo, discutien dos capellans:

Ben tonto d'haver-se casat, després d'haver sigut seminarista.

—Per què?

—Perque ja podria sapiguer que els del nostre ofici no tenim dona propia, però tenim a la nostra disposició les dones dels altres.

Un fulano molt ric, que no fa sinó geure, va a trobar el metge.

—Veiam: què té?... de què's queixa?

—Me sento una gran pesantor en el ventrell...

Què li sembla que haig de fer?

—Procuri viure no més que amb un duro diari i aquest duro... guanyi-se'l.

Notes de fòra

Palamós.—La vaga de carregadors del moll ha continuat, aqueixos dies, més aviat amb tendència a agreujar-se. Diuenge, un nòmbros grup de dones i criatures, fent solidaritat amb els vaguistes, intentà fer alguna coacció, situant-se, després, en actitut no gens tranquil·litzadora davant de la Casa de la Vila. La guardia civil evolucionà, afortunadament, sense conseqüències.

Balaguer.—Està organitzant-se una gran festa republicano-nacionalista amb motiu del darrer triomf electoral. Hi ha el projecte de celebrar-la a l'Estany d'Ibars, i consistirà en un berenar democràtic.

Sen d'Urgell.—Sapigut és que'l Tribunal Suprem ha deixat sense representació parlamentària al nostre districte. Aqueix fet que, sens dubte, és considerat com a càstic, ha sigut oficialment vist amb satisfacció per l'Ajuntament, el qual ha acceptat la proposició a aqueix fi encaminada de la minoria republicana del nostre municipi.

Sabadell.—Aquest any ha transcorregut el Divendres Sant, com si la *santedat* no existís. En tots els tallers s'ha treballat; totes les fàbriques han engegat, sense por de despertar al *difunt* amb la remor dels telers. Inútil dir que'ls obrers ho han celebrat. La setmanada no serà tant curta; els burgesos catòlics no hauràn tingut ocasió de rebaxar-la.

Centelles.—En dos dies, dues processons missaires: la de l'Enterrament i la del Silenci. No cal dir que la concurrència era formada especialment de femelles, *hicas* de Maria i rensuamades de seixanta anys. Conseqüències: la sopa de farigola fumada i les mongetes agafades al cul de l'olla. Tot sigui per l'amor de Déu!

Tarragona.—Els propietaris del nostre teatre Principal han prohibit terminantment que's representi *La Casta Susana*. Heus-aquí un nou fruit dels actuals temps reaccionaris. Els nostres senyors *Esteves* no permeten que's donguin operetes vaudevillesques; però això no vol dir que la majoria d'ells les interpretin al viu a casa seva. I que a tots els agrada fer el paper de protagonistista!

Tàrraga.—Aquest any havem tingut processó amb armats, amb gran regosig del requetè, tan amic d'armes i armadures. Donat l'èxit de la moixiganga és probable que's repeteixi l'any que ve... o aquest any mateix: el dia dels Ignocents.

Tortosa.—Els pagesos estan desconsolats al veure'ls camps que fan llàstima per culpa de la sequedat. Si això segueix així, enguany no's collirà res, ni olives. Els pagesos, per això, confien en la Naturalesa, sense demanar els auxilis del clero, perquè saben que si aquest sortia en processó a demanar aigua... l'eficàcia seria tan gran que'ls cauria la *pedregada* l'endemà mateix.

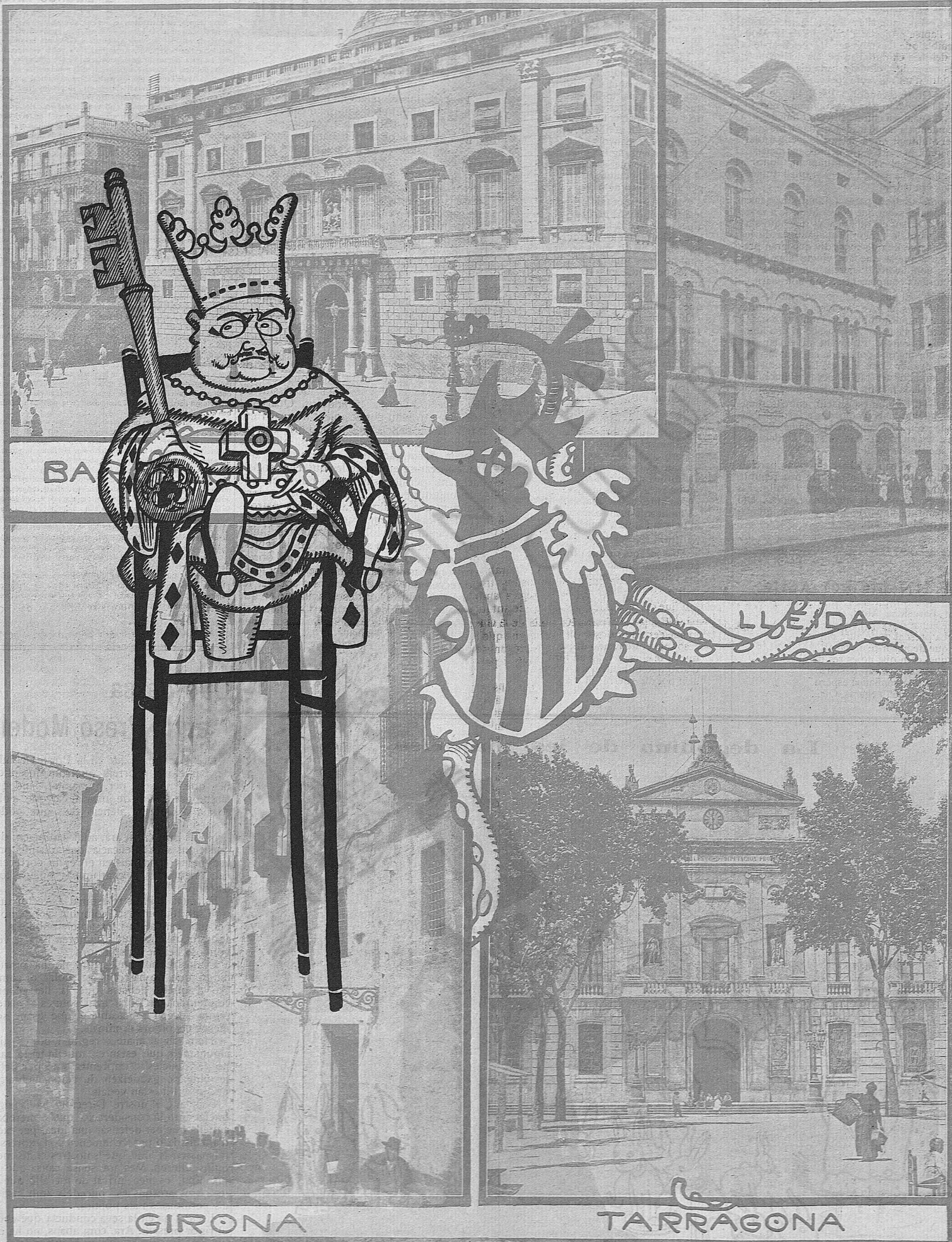
—A l'església dels Dolors ha sigut escurada la caixaeta de les ànimes. No se sab qui ha sigut l'*irregularitzador*. Les ànimes estan desconsolades. El rector no tant, perquè diu que la caixaeta rai, ja's tornarà a omplir.

Olot.—Sembla que don Agustí Riera, president de la Diputació provincial, serà l'encarregat de donar-nos la primera conferència sobre «Mancomunitats». Tindrà lloc el dia 26, si res ho espantalla. Els lligaires d'aquí, amb tal motiu, estan que no hi veuen de cap ull... Es clar, a falta de «caramelles!...»

Manresa.—S'ha presentat una instància a l'Ajuntament, demanant que s'acordi col·locar una bandera catalana al balcó de Casa la Vila, els dies de gran festa.

Dimercres degué aprobar-se aqueixa sollicitut.

LA MANCOMUNITAT EN MARXA...

En Prat de la Riba.—Catalans!... Aquí teniu les Diputacions!... Heu pres possessió de casa vostra; però entengueu que, si no us feu de la "Lliga", no cal que demaneu res, perquè aquí no hi hà més amo que jo.

Moyà.—El diputat lligaire, senyor Cambó, ha regalat una llitera a la «Creu Roja» d'aquest poble. Déu o el Diable vulguin que no l'haguem d'estrenar a conseqüència de baralles polítiques.

Lleida.—Els jaumistes d'aquí han acordat aplaçar l'aplec projectat a Vallbona de les Monges. Sembla que tenen ganes de celebrar-lo a mitjos del mes entrant. Fan bé, els del requetè; val més pel maig. Pel maig, cada dia un raig... i no vindrà d'un raig... de coces.

Reus.—Gran escàndol a l'església de Sant Pere. A la *cuanta*, un francès que duia una pitima fenomenal, va entrar al teatre místic i, a crits, començà a insultar als capellans. Els guardies del Municipi varen detenir-lo i engarjolarlo. Esperem, per això, que'ls mossens mateixos s'interessaran pel séu deslliurament, doncs a darrera hora s'ha sapigut que'l vi que'l francès portava... era batejat.

Vimbodí.—Entre'ls pares i alumnes ha causat gran alegria el saber que donya Idem se'n va de Vimbodí. Durant els quatre anys que aquí s'ha estat, ha sigut la millor propagandista de les H. H. Una que li fa de sogra diu que farà pregaries per a que la que ara vingui siga de les mateixes condicions. Esperem que també trobarà autoritats complacents... i un bon marit.

Vilafant.—El dia 8 del corrent morí, a la edat de 19 anys, el jove Salvador Costa, fill del ex-alcalde d'aquest poble don Jaume Costa.

A l'acte de l'enterro va assistir-hi una nombrosa concurrència. El jovent va enviar una hermosa corona que portava la següent inscripció: «A Salvador Costa i Almà. La Joventut».

Serveixin aquestes ratlles per a testimoniar a la desconsolada família el nostre sincer condol.

Reus.—Hi ha gran espectació, entre'ls republicans intel·lectuals d'aquí, per a escoltar l'autoritzada veu del publicista Jaume Brossa, qui ens té anunciada una valenta conferència sobre socialisme polític.

Iguatada.—S'han celebrat eleccions parcials de regidors, sortint triomfants els tres republicans autonomistes Biosca, Roca i Baliu. Els godonistes, després de *morder el polvo*, han anat a parar a l'aigua, lo qual celebra infinitament el poble igualadí.

Ja veuràs de lo que's tracta. És el cas que, per raons que ara no puc referir-te perquè és tard i es va fent fosc, la sempre gloriosa Espanya va encarregar-se un cert jorn de portar les llums modernes a la *zona* del Marroc que'ls tractats secrets col·loquen baix nostra jurisdicció.

Moguts per aquest propòsit, van creuà el mar tormentós que separa nostres costes dels vostres pelats turons; vam omplir tot el nord d'Àfrica de delegats espanyols, i aquí ens tens, àgils i guapos, escampant poquet-a-poc el progrés i la cultura per aqueix recó de món.

Però... (en aquestos negocis mai falta el ditxós *però*) a pesar de que la tasca que'ns ha portat al Marroc és, com ja he dit, molt pacífica, amb no poca admiració de les persones sensates, succeeix que tots els jorns ens vénen d'aquí notícies que'ns omplen de desconsol. «Ahir—diu un telegrama—varen fer-nos quatre morts». «Tornant d'una descoberta—diu un altre—hem tingut foc». «A Zam hi ha hagut un *encuentro*».

«A Salafit n'hi ha hagut dos». Estranyats i plens d'engunia, esclamen tots: — Què és això? — Res—ens diu el senyor Dato:— incidents sense valor: sàpiguen que l'obra nostra va caminant al galop.

— Però, això, no és una guerra? — I que ha de ser!... No, senyors.— I tornen a venir *partes*: «A tal paratge, dos morts». «A tal altre, tres o quatre». «S'ha hostilitzat un convoi». «Foc a la Cudia Vermella». «Tiroteig al Turó Groc».

Alí-ben-Tou, tu que't trobes en la millor situació per calificar l'assumpte; tu que vius en plè Marroc i sabs lo que signifiquen aquests ferits i aquests morts; tu que entres a l'escenari i coneixes als actors, resol-me el tremendo dubte que'm té el cervell fet un forn: d'això que hi ha avui a l'Àfrica, se'n pot dir guerra? Si o no?

C. GUMA

Procediments de terror

La vaga dels carreters ha motivat un nou delicté de sang. Fets d'aquesta mena es repeteixen sovint a Barcelona. A cada pas, les lluites obreres ocasionen baralles sagnants entre vaguistes i esquirols, i atentats contra els patrons.

Tot això cria un estat de violència i de terror. La lluita entre'l capital i el treball i les dissensions entre'ls elements obrers prenen un caràcter de venjança. Els uns, els de dalt, no pensen més que en ofegar les reclamacions dels treballadors amb la coacció brutal del *lock-out* o amb la menaça de la misèria. Els d'abaix, víctimes del neguit malsà de la desesperació, acostumen a contestar amb atentats personals.

Es aquest un mal que va prenent alarmants proporcions. En poques ciutats d'Europa se produeixen tants d'atentats contra les persones amb ocasió de les vagues obreres. Ni en els mateixos llocs on el sindicalisme violent té més força hi ha el gros nombre de fets de sang que veiem a Barcelona.

I sembla com si aquí no'ns adonessim de la gravetat que'l mal ha adquirit. Qualsevol diria que trobem perfectament normal i corrent la virulència que ha adquirit la rivalitat de les nostres classes socials. Nosaltres creiem, al contrari, que cal reaccionar, que cal esforçar-se en treure les querelles socials del camí perillós i anti-humà en que han entrat, per la culpa de tots, però principalment per la culpa d'uns quants patrons crudels, que pretenen acorralar als obrers.

La deplorable violència d'aquestes lluites és, al capdevall, un símptoma de la feblesa dels dos factors que hi intervenen. Si obrers i patrons fossin, a Barcelona, socialment forts, no recorrerien pas als extrems d'ara. La feblesa que pateixen, la desorganització en que es troben, és causa d'una mena de neurosis col·lectiva, en les crisis de la qual esdevenen les brutalitats patronals i les venjances obreres.

A. R. i V.

Triomf dels socialistes a Buenos Aires

Altra vegada, els socialistes, segons ens informa, amb la pobresa que'ns té acostumats, la premsa espanyola han guanyat, per gran majoria de vots, les eleccions a diputats a Corts per la gran capital federal de la República Argentina. No's podia esperar altra cosa. La poca, per no dir gens, popularitat de que gosen els demés partits polítics, la manca d'organització dels mateixos, la pobresa de programa de l'antic i gloriós partit nomenat radical que cada dia es més reaccionari dóna lloc als grans i successius triomfs del partit socialista de ferma organització política, que escampa arreu i tot hora milers de proclames amb bona plataforma electoral en les que hi trascriu els articles primorosos d'idees i de reivindicacions socials. No deixa de promoure forta opinió el diari orgue del partit, *La Vanguardia*, que compta amb milers de subscriptors.

Ademés, els americans i sobre tot els ciutadans bonaerenses no són polítics. Els negocis, les trifulgues comercials que absorbeixen totes les energies i maten fins el temps els té més a compte que no cuidar-se de les cabories polítiques i de l'organització d'un petit comitè. Per això, fins ara, la política argentina havia estat en mans de petites fraccions que capitanejades per antics capdills es repartien amistosament les riendes de l'Estat sense que'l poble, la gran massa de ciutadans, fés cas de cap canvi de governants. Tots eren prou ignals, tots eren prou dolents. Així, seguien per escarnir de la mateixa República i de la Democràcia baix quina ombra maquinaven les accions més escandaloses que alguna que altra volta encenien una guerra civil entre les fraccions que's tornaven en el Poder, arruïnant així al país, cosa tan corrent per aquelles repúbliques americanes.

Això contribuïa a que l'administració pública fos deplorable, comprovant-se desfalls que senyalaven fortes sustraccions del tresor de la República; que la balança de la justícia no s'inclinés sempre al costat de la raó; que'l clericalisme font de tota perversió; obtingués grans ventajues que no tenia en altres països veïns com a la República del Uruguai (Montevideo) i fins que la seguretat personal estigués a voltes a mercè de qualsevol *gauchito* perdonavides.

No hi ha dubte que això, i l'institució del vot obligatori imposat, amb lloable intenció, per l'actual president Saenz Peña, dóna lloc a aquestes lluites civiques de les quals com a protesta a una política migrada, de conxorxa i de privilegis inexplicables, s'atxenquen per damunt de totes idees, donant el triomf an els que no han intervingut darrerament en el mangoneig de la política i enlairren ben alt el penó socialista.

Ens n'alegrem, encara que sabem i de lo qual n'estem convençuts que poca cosa podran fer les minories que dit partit popular conté en el Congrés i en el Senat. Els prestigis del diputat Palacios i sobre tot l'honoradesa i forta convicció amb els ideals progressius del senador Del Valle Iberlucea poc podran fer per canviar l'estat polític i econòmic d'aquell país americà. El mal està arrelat, sembla d'origen. La creu i el sabre conqueridor encara enlluernen. La millor obra que podrien fer els socialistes triomfants, després de les qüestions econòmiques que podrien promoure i de la derogació de la llei *social i de residència* que s'han compromès en combatre seria la de lograr la separació de l'Església de l'Estat procurant que'ls milers de pesos que's distribuïen en les cent cinquanta esglésies que avui dia, en plena República, es construeixen, s'emplenin a pagar als mestres d'estudi, millorar i eixamplar l'ensenyament primari esborrant del cens de la República la xifra, gran i horrorosa, de 170 mil nois analfabets.

El partit polític, siga com siga, que lluiti per esborrar aquestes plaques socials, que com la de la llagosta assola les planuries i pampes argentines, contribuirà a fiarçar i depurar aquell règim fent al ensems una obra de reivindicació humana.

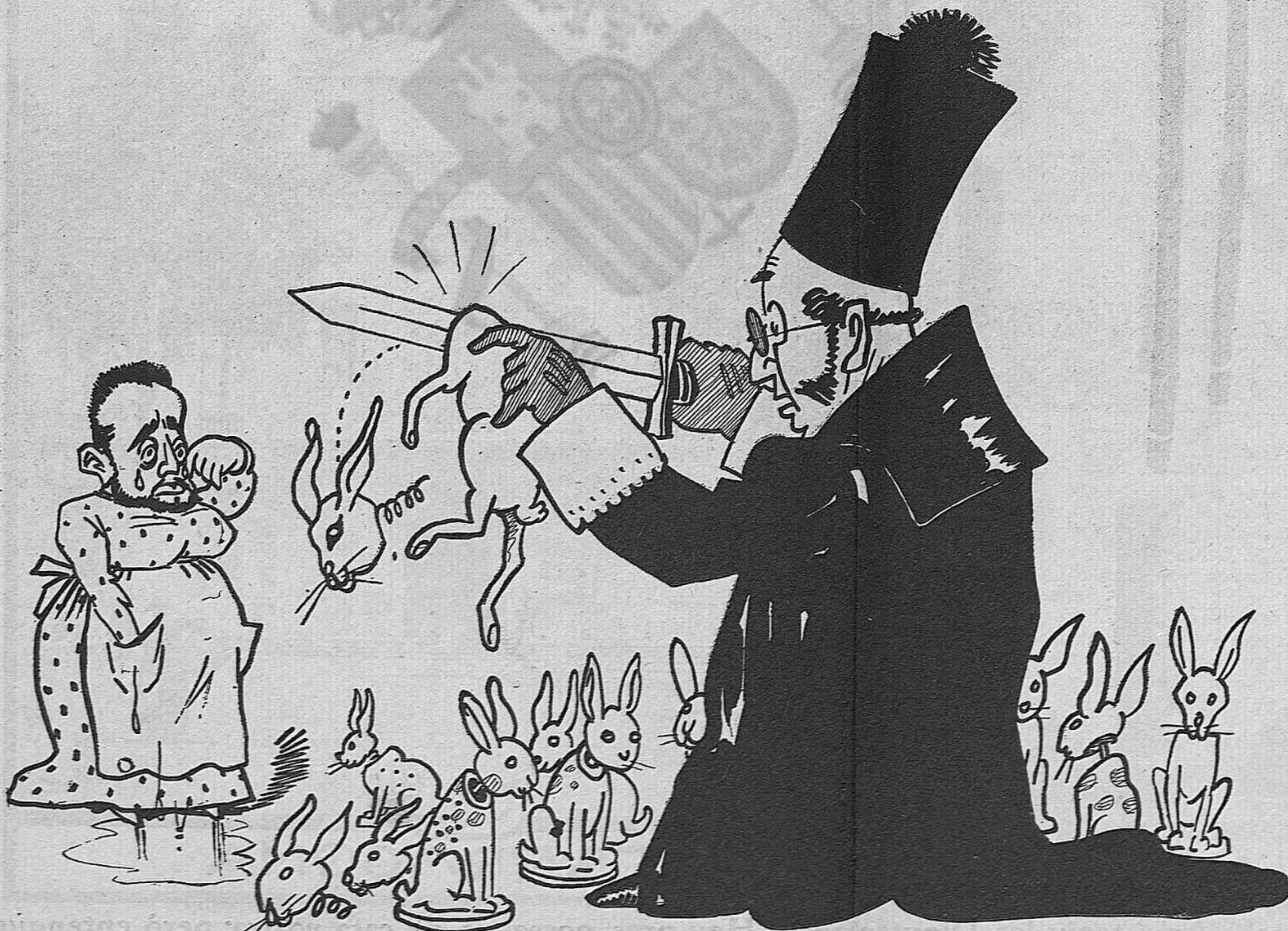
Barcelona, març de 1914.

SAMUEL TORNER

A UN MORO AMIC

Barcelona, Abril, catorze. Estimad Alí-ben-Tou: La present no té altre objecte que demanar-te un favor que, com que no és res de quartos ni et causarà cap trastorn, amb tota confiança espero que no me'l negaràs. Oi?...

La degollina de les majories

En Sánchez Guerra — Tan pocs que'n tenim, i encara ens els mata?... Sí que la farem bona!...

Què passa en la Presó Model?

Fa algun temps que en la Presó Cel·lular de Barcelona ocorre quelcom inexplicable que, no sols per humanitat, sinó que també per esperit de justícia, cal que s'ofereixi a la superior atenció dels que poden posar-hi remei.

No'ns proposem ara, aquí, entrar en disquisicions sobre l'eficàcia dels distints procediments esmersats en el règim correccional; anem sols a citar un cas que'ns toca d'aprop.

Es tracta del nostre estimat Director que, com sab tothom, està complint condemna per una caricatura i un article publicats en aquestes planes, que caigueren baix la vergonyosa llei de jurisdiccions.

El nostre bon amic, que no ha mort a ningú, que no ha robat ni violat, ni comés cap d'aquells delictes que la llei natural condemna, es troba avui sotmès al mateix règim sever i implacable a que estan sotmesos els pitjors criminals.

Hem dit al mateix règim i no és així, alguns dels que estan en aquella trista casa, no per delictes d'impremta, sinó per delictes vulgars, gaudeixen de certs avantatges que an ell li estan vedats.

Fins ara, el nostre Director, havia sigut tractat amb la consideració que's mereixen aquells que per defensar una idea, per excés d'altruisme o per vehemències d'expressió, traspassen el límit que'ls nostres codis mesquins toleren. Mes ara, sense causa que ho justifiqui, es veu privat de tot allò que en les altres presons es concedeix amb justícia als periodistes i als polítics.

I res hi ha en la seva conducta que aboni el rigor present. Ara, com abans, no ha donat el més lleuger motiu de queixa als empleats de l'establiment, ni ha mancat en res a la reglamentació interior.

Cap a cal drapaire

—Com s'entén?... Vostès són periodistes, i es venen a vendre el llapiç i la ploma?
 —Ja ho veu! Entre les denúncies dels capellans i les denúncies dels... altres, no tenim més remei que plegar el ram.

de conjumar el modo de fè i desfer les xarades.
 Nada, nada, mans a l'obra, i deixem la fullaraca; si algun *socio* aficionat a desxifrar i fer xarades no's fa el sord o el desentès, com si diguessim l'*andana*, seguirà el camí planer com el que li pinto jo ara.
 Puix és clara com el sol i no li costarà gaire de trobar la *solució* d'aquesta simple xarada.

Aleix Volefil

TARGETA

Amb aquestes lletres, degudament combinades, formar el títol d'una comèdia catalana.
 Crospis

ANAGRAMES

I

En Pepito avui me deia que ahir vespre, sens volguer, tot total noia va veure que comptava uns vint anys.

II

Al Total el vi espanyol diu que té un gros crescut tot.
 R. Campins Serra

III

Hi hà molt tot, Pascual, per anà a Total?
 Enric Lapedra Fàbrega

ENDEVINALLA

A la llar del foc que escalfa de *L'Esquella* i LA CAMPANA te la dic, l'endevinalla, amb solfes del «garrofín». Apa, què t'hi vols jugar que te la faig empassar, dient te-la tres vegades i no ho sabs endevinar?...
 Una, dos, tres!... com en Crispín no n'hi ha cap més!... Amb retintín sé que'm diran: «Aquest Crispín del botavant sempre'ns està fent barrinant, mentres, tranquil, se'n va cantant: Una, dos, tres; com en Crispín no n'hi hà cap més!».

Crispín

La severitat i l'inclemència, dintre'ls establiments penitenciaris, sempre'ns ha paregut una injustícia; però ens ho semblen més encara quan van acompanyades de favoritismes i arbitrietats fóra de raó.

Suposem que'l senyor Director de la Presó Model farà els possibles, a l'enterar-se'n, per a que tal estat de coses cessi.

En tot cas, com ha fet un diari local—*El Progreso*, a qui estem agraïts sincerament—haurem de cridar l'atenció al digne President de l'Audiència, per a que posi remei a tal dolorosa anomalia.

Al mateix temps fem una crida al companyerisme periodístic, a fi d'empendre una campanya en comú contra lo que a tots ens interessa. Car ningú pot dir: «D'aquesta aigua no beuré».

microbis jaumistes «llevaban instrucciones secretas».

Instruccions... *de sis tiros?*

Lo mateix que'ls grans personatges!

«Se encuentra *primavereando* en Zuric el ex-tentiente de alcalde barcelonés don Pedro Domenech.»

Mira, el poll ressucitat!
 Això és que té rals de sobres!
 A Zu... ric... Ara sí que no voldrà fer-se amb els pobres.

Els madrilenys se queixen de que les patates van molt cares.

En aqueix conflicte de les subsistencies, a Madrid, hi veiem la mà amagada dels diputats de la majoria.

Són els únics interessats en que les patates s'encareixin.

Pobres d'ells que anessin massa barates!

El govern rus ha fet cremar en mig d'una plaça pública un pilot de llibres de l'immortal filòsof Lleó Tolstoi.

El paper s'en degué anar tot en cendra... però, i les idees?

Permeti'ns, l'Emperador de totes les Russies... Permeti'ns que creguem que les idees no han sofert ni el més petit socarrim.

A Campobello, pintoresca vila italiana, una dona va presentar-se a l'església amb l'intent de pendre la comunió.

El capellà no la volgué complaure.
 —Abans de donar-li Nostre Senyor—va dir-li—m'he d'informar amb el seu confessor.

I doncs, el secret de confessió, senyors ensotanats?

A Nancy va escapar-se un lleó d'una col·lecció zoològica, i es posà a córrer pels carrers de la ciutat causant immensa emoció als veïns. No n'hi havia per menys. Imaginin-se, un lleó!
 I pot-ser era espanyol...

S'ha firmat un nou tractat entre Italia i Espanya.
 Serà qüestió de preguntar:
 —Què hi sortim perdent?

A Manlleu fa dies que hi hà vaga.
 I, a Manlleu, hi ha hagut una topada entre obrers vaguistes i la força pública.
 Resultat: una obrera ferida.

D'això el nostre governador civil n'ha dit «un desgraciado accidente».

Passez le mot?

Se diu que'l famós trampista i enredaire, l'ex-banquer Rochette, ha vingut a Espanya. Havent vingut, deurà quedar-s'hi, de segur. S'hi trobarà com a casa!

De bones intencions l'infern n'és plè.
 A Madrid s'està organitzant una amplia federació de Joventuts qual únic... i principal objecte és «hacer la revolución y implantar la República».

Som-hi?

El govern francès ha reiterat l'ordre prohibint les escenes d'apatxisme en els cines.

Se veu clar...

Se veu clar que'l govern francès no admet competencies.

En un confessorari d'aquests que s'hi arreglen casaments:

—I vols dir que és formal aquest jove que dius que t'estima?

—Molt formal.

—Estàs segura de que fa pensament de casar-se amb tu?

—Seguríssima. Figuri's que aquest dia va dir-me que m'està millor un sombrero de vuit duros que un de déu...

REPICS

ISSABTE passat el nostre batlle va fer una visita d'inspecció a l'interior de varies cloaques. Al sortir d'una de les col·lectores, li preguntà un periodista:

—Es veritat que a dintre de les cloaques hi han tantes rates?

No tantes com de cloaques en amunt!...—va contestar en Sagnier.

Noticia de Mèxic:

«Trescents cinquanta espanyols que fugien dels barris revoltosos, s'han anat a refugiar en una casa de banca».

Quan aquí tornem a tenir una setmana tràgica, ja se'ns anirà a amagar un regidor que tots coneixem...

A cà l'Arnús o al Banc de Barcelona.

Ha mort, a Nova York, el *Rei de la fusta*. Diuen que era un home tan poderós i tan acabalat.

I, oh sarcasmes de la vida!
 Tanta fusta com havia acaparat, i unes quantes llates de vuit pams han bastat per a fer-li la caixa.

Els *requetès* de Catalunya han efectuat una anada a Montserrat.
 El diari que dóna la notícia afegeix que'ls

CORRESPONDENCIA

Cavallers: Martín Gilabert: *Qué le vamos a hacer!* Coses de la política!...—J. Bosch i Barre-ra, (Tortosa): No serveix, perquè'l segon cognom és del tot inversemblable.—R. R. (Vendrell): Ja devia veure que va publicar-se. I merçi pel bon record.—I. P.: Ja devia veure que no va anar. I perdoni.—G. Pelegri: Bravo, endevinaire!—R. C. S. i J. M.: No sé si ho saben que, avui, tota mena de força armada és indiscutible, infalible i tots els ibles haguts i per haver... Si no fos així, amb molt gust.—Joan Antich Puquí: De les endevinalles, l'una no m'agrada prou i l'altra no m'agrada gens.—J. R. S.: Publiquem una d'elles a pesar de resultar un xic retrassada. L'altra avui seria inoportuna. Més aviat no ha pogut ésser per manca d'espai.—A. P., F. G., P. T., i J. V.: No'ns és possible complaure'ls, per varies raons.—Enric Lapedra Fàbrega: Es probable que vagi alguna cosa, un dia o altre.—J. R. D.: Ben escursada, pot-ser encara'ns tingui utilitat.—A. R. P.: Em sembla materia relliscosa.—J. C.: Mirarem d'enquibir-la en la secció de *Notes de fóra*.—J. Costa P.: Gracies per l'envió. Tindrè molt gust en complaure'ls; des d'ara estic a la seva disposició.—A. A.: La carta resulta massa llarga. Fisci's en les *Notes de fóra* i veurà l'extensió que podem donar a aqueixes notícies.—Miquel Serrats i Camps: Aprofitarem alguna cosa.—Peret Sala: No està prou cuit, encara.—J. R.: Més concissió y més claretat, se necessita.—Xifre, l'Pelat: Amb aquestes redolins no farem res.

SOLUCIONS

A LES ENDEVINALLS DEL NÚMERO 2342
 A la xarada, *Sistema*; a la targeta, *Torroella de Montgrí*; a l'anagrama primer, *Sac, cas*, i al segon, *Escup, puces*.

ENDEVINALLS

XARADA

Avui, senyor Director de LA CAMPANA DE GRACIA, amb tota la *sans façon*, li envio aquesta xarada *total*, per veure si així desterrem l'antiga usança

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C^a

ESCENES DEL VATICÀ

Pius X.—S'obre l'audiència!... Poden apropar-se a mi els catòlics pelegrins!...